

II. Rákóci Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Képzési szint	alapképzés	Tagozat	nappali/levelezői	Tanév/félév	2021/2022
Ступінь вищої освіти	бакалавр	Форма навчання	денна/заочна	Навчальний рік/семестр	IV/7

Tantárgyleírás

Силабус

A tantárgy címe	A világirodalom története. A 20. század világirodalma
Назва навчальної дисципліни	Історія зарубіжної літератури. Зарубіжна література ХХ століття
Tanszék	Filológia Tanszék
Кафедра	Кафедра філології
Képzési program	014 Középfokú oktatás Magyar nyelv és irodalom
Освітня програма	014 Középfokú oktatás Ukrán nyelv és irodalom 014 Középfokú oktatás Angol nyelv és irodalom 014 Средня освіта (Мова і література угорська) 014 Средня освіта (Українська мова та література) 014 Средня освіта (Мова і література англійська)
A tantárgy típusa, kreditértéke, óraszám (előadás/szeminárium/önálló munka)	Típus (kötelező vagy választható): kötelező Kreditérték: 3 Előadás: 20 Szeminárium/gyakorlat: 20 Laboratóriumi munka: - Önálló munka: 50
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни (обов'язкова чи вибіркова): обов'язкова Кількість кредитів: 3 Лекції: 20 Семінарські/практичні заняття: 20 Лабораторні заняття: - Самостійна робота: 50
Tárgyfelelős oktató(k) (név, tudományos fokozat, tudományos cím, e-mail cím)	Csonka Tetyana, a filológiai tudományok kandidátusa, docens chonka.tetyana@kmf.org.ua Dr. habil. Beregszászi Anikó, docens beregszaszi.aniko@kmf.org.ua Dr. Kész Margit, docens kesz.margit@kmf.org.ua Mónus Dóra, tanársegéd monus.dora@kmf.org.ua

<p>Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)</p>	<p>Чонка Тетяна Степанівна, к.ф.н., в.о. доц. chonka.tetyana@kmf.org.ua Берегсасі Аніко Ф., доктор габіліт. доцент beregszaszi.aniko@kmf.org.ua Кейс Маргарита Ю. (к.ф.н.), доцент kesz.margit@kmf.org.ua Мовнуш Дора Ш. стажист monus.dora@kmf.org.ua</p>
<p>A tantárgy előkövetelményei</p> <p>Пререквізити навчальної дисципліни</p>	<p>A tantárgy felvételének előkövetelménye sikeres vizsga vagy szigorlat a következő tantárgyakból: Bevezetés az irodalomtudományba, Antik irodalom, A középkor világirodalma, A reneszánsz és a barokk kor irodalma, A felvilágosodás és a romantika irodalma, A 19. sz. második felének világirodalma.</p> <p>Запропонована навчальна дисципліна є логічним продовженням курсів бакалаврського (першого) рівня вищої освіти: “Вступ до літературознавства”, “Антична література”, “Література Середньовіччя”, “Література Відродження та Бароко”, “Література Просвітництва та Романтизму”, “Література 2 половини 19 століття”.</p>
<p>A tantárgy általános ismertetése, célja, várható eredményei, főbb témakörei</p>	<p>A tantárgy célja: A 20. század világirodalma tantárgy célja, hogy megismertesse a hallgatókat az avantgard irányzatokkal, a kulturális tér fokozatos átalakulásával, a jelentős irodalmi és művészeti irányzatok alakulásával, a reprezentáns alkotóművészek élettörténetével, munkásságával.</p> <p>A tantárgy fő feladata:</p> <ul style="list-style-type: none"> – az korra jellemző irodalmi alapformák, műfajok, motívumok elsajátíttatása – az irodalmi alpműveltség építése – elméleti jártasság kialakítása – professzionális olvasóvá nevelés <p>Kialakítandó kompetenciák:</p> <ul style="list-style-type: none"> – a kor szellemi folyamatainak kialakulását és működését segítő jelenségek komplex megértését eredményező kompetenciák fejlesztése – reprezentáns alkotóművészek élettörténetének és munkásságának megismerése, az önálló kritikai gondolkodás, az értelemképzési stratégiák képességének fejlesztése révén – az irodalmi szövegek korszerű elemzése, értelmezése a megfelelő szakterminológia elméleti ismerete és adekvát kompetenciáinak használata révén – olyan kulturális kódrendszer kialakítása, amely segítségével a hallgatók képesek bármilyen szöveg interpretációs horizontjának megnyitására és értelmezésére <p>Főbb témakörök: Szemléletváltás az irodalomban és a művészetben. Az avantgard irányzatok. A futurizmus társadalmi gyökerei. Technika- és gépimádata, agitatív mozgalom jellege. F. T. Marinetti "nyugati" és V. Majakovszkij "keleti" futurizmusa. A kubizmus. Létrejöttének története. G. Apollinaire képversei és költészete. A konstruktivizmus. Az elnevezés eredete. Bauhaus-iskola körül alakult ki. A szürrealizmus. A mozgalom története. André Breton-Philippe Soupault: A mágneses mezők. A dadaizmus. A mozgalom története (Tristan Tzara). L: Aragon, Paul Éluárd dadaista művei. Az expresszionizmus. Bertold Brecht élete és munkássága. Brecht epikus színháza és az elidegenítés. A Koldusopera, Kurázi mama és gyermekei. Thomas Mann élete és munkássága. A német</p>

újrealizmus képviselője. A Budenbrook-ház: a humanizmus és a kultúra örökségét még őrző patricius polgárság hanyatlásának, és a cselekvő emberség (Márió és a varázsló) ábrázolása novelláiban. Stílusa. Jelentősége. Heinrich Böll munkássága. Indulása: a "rom-novellák". Friedrich Dürrenmatt Az öreg hölgy látogatása. A francia irodalom. Marcel Proust munkássága. Az eltűnt idő nyomában c. Roger Martin du Gard munkássága: a modern realizmus diadala. A Thibault-család c. regényfolyam. Az olasz irodalom. Az olasz irodalom "idealista lázadása": a romantikus és a naturalista esztétika megtagadása, a nacionalista gondolkodás uralomra jutása. Luigi Pirandello élete és munkássága. Alberto Moravia munkássága. Az Egy asszony meg a lánya c. regényben. Moravia és a filmművészet. Makszim Gorkij élete és munkássága. Mihail Solohov élete és munkássága. Csendes Don. Szergej Jeszenyin, a forradalom okozta talaj- és irányvesztés, a kék Oroszhon letűnésének melankolikus lírikusa. Borisz Paszternak különállása, befelé fordulása, a rendszerrel szembeni fenntartásainak és kételyeinek felerősödése. Válsága. Doktor Zsivago. Mihail Bulgakov különállása "belső emigrációja". A Mester és Margarita. Alekszander Szolzsenyicin élete és munkássága. Az Ivan Gyenyiszovics egy napja c. kisregény. Angol realizmus. A latin-amerikai irodalom. García Márquez, a kolumbiai író élete és munkássága (Száz év magány). Márquez stílusának természetessége. Jorge Luis Borges, az argentin költő, novellista és esszéíró. A spanyol irodalom. Federico García Lorca a spanyol irodalom legegységesebb alakja. Cseh irodalom. Jaroslav Hasek: Svejk, a derék katona - a Monarchia és az I. világháború vitriolos paródiája. Bohumil Hrabal, a kelet-európai sors groteszk összegzője. A sörgyári capriccio című regénye. A lengyel parasztság életének reális ábrázolása W. S. Reymont "Parasztok" c. regényében. Jean-Paul Sartre élete és munkássága. Az egzisztencialista életérzés jelentkezése. Egy vezér gyermekkor. Albert Camus élete és munkássága. Az élet értelmetlenségének, abszurditásának, az ember tehetetlenségének érzékeltetése regényeiben (A közöny, A pestis).

Meta викладання навчальної дисципліни:

Метою предмета "Зарубіжна література ХХ століття" є ознайомлення студентів з розвитком зарубіжної літератури 20 століття, літературних та мистецьких напрямків, їх представників та їхньої творчості.

Основні завдання вивчення дисципліни:

- розвиток теоретичної компетентності,
- розвиток здатності студентів до аналізу творів,
- навчити студентів бути професійними читачами,
- розвиток здатності студентів надавати коректну відповідь шляхом попереднього або повторювального виконання асоціативних завдань, пов'язаних з тією чи іншою темою.

Дисципліна забезпечує набуття здобувачами освіти таких **компетентностей:**

ЗК4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК5. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел, уміння працювати із традиційними і сучасними носіями інформації.

ЗК6. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

ФК3. Здатність використовувати на практиці професійні знання й практичні навички в галузі лінгвістики, літературознавства, педагогіки, вікової та педагогічної психології, методики навчання іноземних мов.

ФК4. Здатність орієнтуватися у світовому літературному процесі, національній та зарубіжній історії, культурній спадщині, країн, мова яких вивчається, формувати за їх допомогою національну свідомість та культуру учнів, їхню мораль та ціннісні орієнтації.

ФК8. Здатність критично осмислювати нові художні тенденції, використовувати фахові знання з літератури, уміння й навички в галузі порівняльного літературознавства для аналізу літературного процесу.

Програмні результати навчання

**Анотація дисципліни,
мета та очікувані
програмні результати
навчальної дисципліни,
основна тематика
дисципліни**

ПРН1. Знати генезу й сучасні філологічні, дидактичні засади навчання іноземної мови та зарубіжної літератури.

ПРН5. Розрізняти епохи (періоди), напрями, течії, жанри, стилі англійської та зарубіжної літератури за їх сутнісними характеристиками й на тлі світового письменства.

Уточнені предметні компетентності та програмні результати:

Розвивати навички (компетенції):

- застосування літературних концепцій,
- аналізу літературних текстів,
- теоретичного мислення,
- практичного застосування теоретичних знань,
- розуміння процесу розвитку зарубіжної літератури,
- орієнтації в літературній критиці.

Тематика курсу:

Історія зарубіжної літератури першої половини XX століття

А. де Сент-Екзюпері.

Екзистенціалізм як напрям філософії та літератури. Його особливості.

Розвиток німецької драматургії. Б. Брехт.

Е.-М. Ремарк. Г. Белль. Томас Манн.

	<p>Австрійська література ХХ століття. Р. П. Целан, Ф. Кафка Англійська література. Новітня англійська література. Т. Еліот, У. Голдінг. Особливості розвитку літератури США. Г. Лонгфелло, О. Генрі, Т. Драйзер. Латиноамериканська література. Г. Г. Маркес Література Сходу. Японія, Китай. Роман-антиутопія ХХ століття.</p>
<p>A tantárgy teljesítésének és értékelésének feltételei</p>	<p>A félévet vizsga zárja. A gyakorlati munkák teljesítésével maximálisan 50 pont szerezhető. A vizsga 50 pontot ér. A félév során maximálisan 100 pont szerezhető.</p> <p>Завершується курс екзаменом. Практичні роботи оцінюються максимально 50 балами. Екзамен оцінюється максимум 50 балами. Протягом семестру можна набрати всього 100 балів.</p>
<p>Критерії контролю та оцінювання результатів навчання</p>	
<p>A tantárggyal kapcsolatos egyéb tudnivalók, követelmények Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічна та програмна забезпечення дисципліни тощо)</p>	<p>A tantárgyhoz kapcsolódó online felület (Google Classroom) belépési kódjai: <i>Nappali:</i> 3obcm5j <i>Levelező:</i> gkegy2r Коди доступу до онлайн-платформи "Google Classroom": <i>Денна:</i> paуvzo5 <i>Заочна:</i> z52уoi5</p>
<p>A tantárgy alapvető irodalma és digitális segédanyagok</p> <p>Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси</p>	<p>Szerb Antal: A világirodalom története, Magvető Kiadó, Budapest, 2021. Korábbi verzió: https://mek.oszk.hu/14800/14872/ Bényei Tamás: Az ártatlan ország: az angol regény 1945 után. Debrecen, Kossuth Egyetemi Kiadó, 2009. Bollobás Enikő: Az amerikai irodalom története. Budapest, Osiris Kiadó, 2005. (VIII. rész: Az amerikai irodalom 1945 után) Gintli Tibor-Schein Gábor: Az irodalom rövid története. Jelenkor Kiadó, Pécs, 2008. Molnár Gábor Tamás: Világirodalom a modernség után. Budapest, 2005. Pál József (főszerk.): Világirodalom. Budapest, Akadémiai Kiadó, 2005. https://mersz.hu/kiadvany/8/dokumentum/info/ Szabó Attila: Művészettörténet vázlatokban. – Győr, Veritas, 2000.</p> <p>Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / За ред. М. Зубрицької. – Львів: Літопис, 2001. Блум Г. Західний канон: книги на тлі епох / Пер. з англ. під загальною редакцією Р. Семківа. – К.: Факт, 2007. Ващенко Ю. А. Історія зарубіжної літератури ХХ століття : навч. пос., – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. – 152 с. Давиденко Г. Й., Стрельчук Г. М., Гричаник Н. І. Історія зарубіжної літератури ХХ століття: 2ге вид. перероб. та доп. / Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2009 – 488 с. Денисова Т. Історія американської літератури ХХ століття: Навч. посібник. – К., 2002. Зарубіжна література ХХ ст.: Посібник / За ред. О.М. Николенка, Т.М. Конєвої. – К.: Академія, 1998. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник. У 2 т. / За ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. – Тернопіль, 2005. Моклиця М. Модернізм у творчості письменників ХХ ст. Ч. 2. Зарубіжна література. – Луцьк: Вежа, 1999.</p>

Помазан, Ігор Олександрович. Історія зарубіжної літератури ХХ століття: підруч. для студ. ф-ту «Референт-перекладач» / І. О. Помазан; Нар. укр. акад., [каф. українознав.]. – Х. : Вид-во НУА, 2010. – 256 с.

Додаткова:

Чонка Т.С. Русский XIX век в творческой рецепции Владимира Набокова // Античність – сучасність (питання філології). – Вип. III. – Донецьк: ДонНУ, 2003. – С. 68 – 78.

Чонка Т.С. Антропологічна сутність творчості елітарного письменника (на матеріалі романів Володимира Набокова) // Літературні обрії: Праці молодих учених. – Інститут л-ри НАН України – Вип. VII – Київ, 2005. – С. 166 – 170.

Чонка Т.С. Про проблеми взаємодії автора, героя і читача у процесі творчої комунікації (на матеріалі творчості Володимира Набокова) // Науковий вісник Ужгородського університету (питання філології). – Вип. 14. – Ужгород: УжНУ, 2006. – С. 47 – 50.

Чонка Т.С. Творчі паралелі: Бруно Шульц і Володимир Набоков (спроба інтерпретаційного прочитання) // Пограниччя: Польща / Україна. Польсько-український науковий інтердисциплінарний щорічник. – Дрогобич: Коло, 2007. – С. 173 – 182.

Чонка Т.С. Художня діяльність автора, героя і читача: комунікативно-діалогічний аспект // Світ дослідницьких студій: Наукові записки факультету романо-германської філології / Науковий збірник на пошану професора Миколи Зимомрі / – Вип. III. – Дрогобич: ДДПУ, 2007. – С. 285 – 290.

Чонка Т.С. Між світлом і темрявою / Як дослідження семантики кольору допомагає у щільному вивченні «важкої» літератури / ж. Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. - № 8.- 2007 р., с.94 – 106.

Чонка Т.С. Доля людини у французькій та українській літературах початку ХХ ст. / на матеріалі творчості В. Барки, М. Хвильового, І. Багряного та А. Камю, Ф. Кафки, Антуана де Сент-Екзюпері // Науковий вісник Ужгородського університету (питання філології). – Ужгород: УжНУ, 2011., с. 329 – 333.

Чонка Т.С. Компаративний аналіз текстів на уроках української літератури в умовах сучасної школи. - Ужгород, Центр інформаційно-видавничої діяльності, 2013. – 67с.

Чонка Т.С. Шляхи підвищення рівня знань літератури у сучасній школі: застосування компаративного методу навчання під час підготовки